

PROTOCOL**privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier**

PĂRȚILE LA PREZENTUL PROTOCOL,

RECUNOSCÂND importanța integrării considerațiilor privind mediul, inclusiv a celor legate de sănătate, în pregătirea și adoptarea de planuri și programe și, după caz, politici și legislație,

ANGAJÂNDU-SE să promoveze dezvoltarea durabilă și, prin urmare, bazându-se pe concluziile Conferinței Organizației Națiunilor Unite pentru mediu și dezvoltare (Rio de Janeiro, Brazilia, 1992), în special pe principiile 4 și 10 ale Declarației de la Rio privind mediul și dezvoltarea și ale Agendei 21, precum și pe rezultatele celei de-a treia Conferințe ministeriale privind mediul și sănătatea (Londra, 1999) și ale Forumului Mondial pentru Dezvoltare Durabilă (Johannesburg, Africa de Sud, 2002),

AVÂND ÎN VEDERE Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, încheiată în Finlanda, la Espoo, la 25 februarie 1991, precum și hotărârea II/9 a părților la această convenție, adoptată la Sofia la 26 și 27 februarie 2001, cu privire la elaborarea unui protocol obligatoriu din punct de vedere juridic privind evaluarea strategică de mediu,

RECUNOSCÂND că evaluarea strategică de mediu ar trebui să joace un rol important în pregătirea și adoptarea de planuri, programe și, după caz, politici și legislație, precum și faptul că o aplicare mai largă a principiilor acestei evaluări a impactului asupra mediului la planuri, programe, politici și legislație va consolida și mai mult analiza sistematică a efectelor semnificative pe care acestea le au asupra mediului,

LUÂND ACT de Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, încheiată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998, și luând în considerare paragrafele relevante ale Declarației de la Lucca, adoptată la prima reuniune a părților,

CONȘTIENȚE, prin urmare, de importanța asigurării participării publice la evaluarea strategică de mediu,

RECUNOSCÂND efectele asupra sănătății și bunăstării generațiilor prezente și viitoare, obținute dacă nevoia de a proteja și îmbunătăți sănătatea umană este luată în considerare ca parte integrantă a evaluării strategice de mediu, și recunoscând lucrările desfășurate în acest sens de către Organizația Mondială a Sănătății,

CONȘTIENȚE DE necesitatea și importanța consolidării cooperării internaționale în evaluarea efectelor asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, ale planurilor și programelor propuse și, după caz, ale politicilor și legislației,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

*Articolul 1***Obiectiv**

Obiectivul prezentului protocol este asigurarea unui grad ridicat de protecție a mediului, inclusiv a sănătății:

(a) asigurându-se că, în procesul de pregătire a politicilor și legislației, se ține cont în întregime de considerentele de mediu, inclusiv cele legate de sănătate;

(b) contribuind la luarea în considerare a preocupărilor legate de mediu și sănătate în elaborarea planurilor și programelor;

(c) stabilind proceduri clare, transparente și eficiente pentru evaluarea strategică de mediu;

(d) stabilind proceduri clare, transparente și eficiente pentru evaluarea strategică de mediu;

(e) integrând, astfel, preocupările legate de mediu, inclusiv cele legate de sănătate, în măsuri și instrumente create pentru promovarea dezvoltării durabile.

*Articolul 2***Definiții**

În sensul prezentului protocol:

1. „Convenție” înseamnă Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier.
2. „Parte” înseamnă o parte contractantă la prezentul protocol, dacă textul nu prevede altfel.
3. „Parte de origine” înseamnă partea sau părțile la prezentul protocol sub jurisdicția căreia/căroră se preconizează elaborarea unui plan sau a unui program.
4. „Parte afectată” înseamnă partea sau părțile la prezentul protocol susceptibile de a fi afectate de efectele transfrontaliere pe care un program sau un plan le pot avea asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.
5. „Planuri și programe” înseamnă planuri și programe și orice modificări aduse acestora, care:
 - (a) sunt impuse prin acte cu putere de lege și acte administrative; și
 - (b) fac obiectul elaborării și/sau adoptării de către o autoritate sau sunt elaborate de către o autoritate în vederea adoptării, în cadrul unei proceduri oficiale, de către un parlament sau un guvern.
6. „Evaluare strategică de mediu” înseamnă evaluarea posibilelor efecte asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, care implică determinarea domeniului de aplicare a unui raport de mediu și pregătirea lui, asigurarea participării și consultării publicului, precum și luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor participării și consultării publicului în cadrul unui plan sau program.
7. „Efectele asupra mediu, inclusiv asupra sănătății” înseamnă orice efect asupra mediului, inclusiv asupra sănătății umane, precum și asupra faunei, florei, biodiversității, solului, apei, aerului, peisajului, siturilor naturale, factorilor climatici, bunurilor materiale, patrimoniului cultural, și interacțiunea dintre acești factori.
8. „Public” înseamnă una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în conformitate cu practica sau legislația națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile constituite de aceste persoane.

*Articolul 3***Dispoziții generale**

- (1) Fiecare parte stabilește măsurile juridice, administrative sau de altă natură necesare pentru aplicarea dispozițiilor prezentului protocol într-un cadru precis și transparent.
- (2) Fiecare parte se străduie să garanteze că funcționarii și autoritățile ajută publicul și îl îndrumă în chestiuni legate de prezentul protocol.
- (3) Fiecare parte acordă recunoașterea și ajutorul necesar asociațiilor, organizațiilor și grupurilor care promovează protecția mediului, inclusiv a sănătății, în contextul prezentului protocol.
- (4) Dispozițiile prezentului protocol nu afectează dreptul unei părți de a menține sau a introduce măsuri suplimentare privind anumite probleme reglementate de prezentul protocol.
- (5) Fiecare parte promovează obiectivele prezentului protocol în procesele relevante de luare a deciziilor la nivel internațional și în cadrul organizațiilor internaționale competente.
- (6) Fiecare parte se asigură că persoanele care își exercită drepturile în conformitate cu dispozițiile prezentului protocol nu sunt penalizate, persecutate sau hărțuite în nici un fel pentru implicarea lor. Această dispoziție nu afectează puterea tribunalelor naționale de a impune costuri rezonabile în procedurile judiciare.
- (7) În limitele dispozițiilor relevante ale prezentului protocol, publicul trebuie să aibă posibilitatea de a-și exercita fără discriminare drepturile privind cetățenia, naționalitatea sau domiciliul și, în cazul unei persoane juridice, posibilitatea de a-și exercita fără discriminare drepturile cu privire la locul unde se află sediul său principal sau centrul real de activitate.

*Articolul 4***Domeniul de aplicare cu privire la planuri și programe**

- (1) Fiecare parte se asigură că se efectuează o evaluare strategică de mediu pentru planurile și programele la care se face referire în alineatele (2), (3) și (4) susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.
- (2) Se efectuează o evaluare strategică de mediu pentru planurile și programele elaborate pentru agricultură, silvicultură, pescuit, energie, industrie, inclusiv mineritul, transport, dezvoltare regională, gestionarea deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicații, turism, urbanism și amenajarea teritoriului sau exploatarea terenurilor și programe și planuri care stabilesc cadrul în care se autorizează pe viitor realizarea proiectelor enumerate în anexa I și a altor proiecte enumerate în anexa II, care necesită o evaluare a impactului asupra mediului conform legislației naționale.

(3) Pentru planurile și programele, altele decât cele de la alineatul (2), care stabilesc cadrul în care realizarea proiectelor va fi autorizată pe viitor, se efectuează o evaluare strategică de mediu dacă una dintre părți decide astfel conform articolului 5 alineatul (1).

(4) Pentru planurile și programele menționate la alineatul (2) care determină utilizarea zonelor mici la nivel local, precum și pentru modificările minore ale programelor și planurilor menționate la alineatul (2), se efectuează o evaluare strategică de mediu doar în cazul în care una dintre părți decide astfel conform articolului 5 alineatul (1).

(5) Următoarele planuri și programe nu fac obiectul prezentului protocol:

(a) planurile și programele al căror unic scop este apărarea națională sau protecția civilă în situații de urgență;

(b) planuri și programe financiare sau bugetare.

Articolul 5

Examinare preliminară

(1) Fiecare parte stabilește dacă planurile sau programele menționate la articolul 4 alineatele (3) și (4) pot avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, fie printr-o examinare a fiecărui caz, fie prin specificarea tipurilor de planuri și programe, fie combinând cele două abordări. În acest scop, fiecare parte ia în considerare, în oricare dintre aceste cazuri, criteriile enumerate în anexa III.

(2) Fiecare parte se asigură că autoritățile sanitare și de mediu menționate la articolul 9 alineatul (1) sunt consultate în momentul aplicării procedurilor menționate la alineatul (1).

(3) După caz, fiecare parte se străduie să asigure publicului interesat posibilitatea de a participa la examinarea preliminară a planurilor și programelor conform prezentului articol.

(4) Fiecare parte ia măsurile necesare pentru ca concluziile la care ajunge conform alineatului (1), inclusiv motivele pentru care nu se cere o evaluare strategică de mediu, să fie puse la dispoziția publicului la timp, fie prin anunțuri publice, fie prin alte mijloace adecvate, cum ar fi mijloacele de comunicare electronice.

Articolul 6

Delimitarea domeniului de evaluare

(1) Fiecare parte adoptă dispozițiile necesare în vederea determinării informațiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu în conformitate cu articolul 7 alineatul (2).

(2) Fiecare parte se asigură că autoritățile sanitare și de mediu menționate la articolul 9 alineatul (1) sunt consultate în momentul determinării informațiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu.

(3) După caz, fiecare parte se străduie să asigure publicului interesat posibilitatea de a participa la determinarea informațiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu.

Articolul 7

Raportul de mediu

(1) Pentru planurile și programele care fac obiectul unei evaluări strategice de mediu, fiecare parte se asigură că este elaborat un raport de mediu.

(2) Raportul de mediu identifică, descrie și evaluează, în conformitate cu delimitarea de la articolul 6, posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, ale implementării planului sau programului și a alternativelor sale acceptabile. Raportul conține informațiile specificate în anexa IV, care pot fi cerute în mod rezonabil, ținând cont de:

(a) cunoștințele și metodele de evaluare existente;

(b) conținutul și nivelul de detaliere a planului sau a programului și faza în care acesta se află în cadrul procesului decizional;

(c) interesul publicului; și

(d) cerințele organului de decizie privind informațiile.

(3) Fiecare parte se asigură că rapoartele de mediu sunt de o calitate corespunzătoare pentru a răspunde cerințelor acestui protocol.

Articolul 8

Participarea publicului

(1) Fiecare parte se asigură că publicului i se oferă posibilitatea de a participa cât mai repede, în timp util și într-o manieră efectivă, din momentul în care toate opțiunile sunt încă în discuție, la evaluarea strategică de mediu a planurilor și a programelor.

(2) Fiecare parte se asigură că proiectul de plan sau program și raportul de mediu sunt puse la dispoziția publicului la timp, prin mijloace de comunicare electronice sau alte mijloace adecvate.

(3) Fiecare parte se asigură că publicul interesat, inclusiv organizațiile neguvernamentale relevante, sunt identificate în sensul dispozițiilor de la alineatele (1) și (4).

(4) Fiecare parte se asigură că publicul la care se face referire la alineatul (3) are posibilitatea de a-și exprima părerea cu privire la proiectul de plan sau program, precum și cu privire la raportul de mediu într-un termen rezonabil.

(5) Fiecare parte se asigură că măsurile detaliate necesare în vederea informării și consultării publicului interesat sunt stabilite și sunt făcute publice. În acest scop, fiecare parte ia în considerare, în măsura în care este necesar, elementele enumerate în anexa V.

Articolul 9

Consultarea autorităților de mediu și a autorităților sanitare

(1) Fiecare parte desemnează autoritățile care trebuie consultate și care, date fiind responsabilitățile lor specifice în domeniul mediului sau al sănătății, pot fi interesate de efectele implementării planului sau programului asupra mediului și asupra sănătății.

(2) Proiectul de plan sau program și raportul de mediu sunt puse la dispoziția autorităților menționate la alineatul (1).

(3) Fiecare parte se asigură că autoritățile menționate la alineatul (1) au posibilitatea de a-și exprima opiniile, cât mai repede, în timp util și într-o manieră efectivă, cu privire la proiectul de plan sau program și cu privire la raportul de mediu.

(4) Fiecare parte stabilește dispozițiile detaliate necesare în vederea informării și consultării autorităților de mediu și sanitare menționate la alineatul (1).

Articolul 10

Consultări transfrontaliere

(1) În cazul în care o parte de origine consideră că implementarea unui plan sau program poate avea efecte transfrontaliere importante asupra mediului și sănătății sau în cazul în care o parte susceptibilă de a fi afectată într-o manieră semnificativă o cere, partea de origine adresează părții afectate o notificare de îndată ce este posibil, înainte de adoptarea planului sau a programului.

(2) Această notificare cuprinde, *inter alia*:

(a) proiectul de plan sau program și raportul de mediu, inclusiv informații privind posibilele efecte transfrontaliere asupra mediului și sănătății; și

(b) informații cu privire la procedura de luare a deciziilor, inclusiv indicarea unui termen rezonabil pentru transmiterea observațiilor.

(3) Partea afectată indică părții de origine, în termenul fixat în notificare, dacă dorește să înceapă consultări înainte de adoptarea planului sau a programului și, în acest caz, părțile interesate/implicate încep consultările cu privire la posibilele efecte transfrontaliere asupra mediului, inclusiv a sănătății, ale implementării planului sau programului, precum și cu privire la măsurile prevăzute în vederea prevenirii, reducerii sau atenuării efectelor negative.

(4) În cazul în care au loc asemenea consultări, părțile implicate cad de acord cu privire la măsurile detaliate necesare pentru a se asigura că publicul interesat și autoritățile părții afectate, menționate la articolul 9 alineatul (1) sunt informate și au posibilitatea de a-și prezenta părerea asupra proiectului de plan sau program, precum și asupra raportului de mediu, într-un termen rezonabil.

Articolul 11

Decizia

(1) Fiecare parte se asigură că, în cazul în care un plan sau program este adoptat, se ține cont în mod corespunzător de:

(a) concluziile raportului de mediu;

(b) măsurile de prevenire, reducere sau atenuare a afectelor negative specificate în raportul de mediu; și

(c) observațiile primite în conformitate cu articolele 8-10.

(2) Fiecare parte se asigură că, în cazul în care un plan sau program este adoptat, publicul, autoritățile menționate la articolul 9 alineatul (1) și părțile consultate în conformitate cu articolul 10 sunt informate și că planul sau programul este disponibil împreună cu o declarație rezumând cum au fost integrate în acesta considerentele asupra mediului, inclusiv cele cu privire la sănătate, cum au fost luate în considerare observațiile primite conform articolelor 8-10 și motivele alegerii acestuia în lumina alternativelor acceptabile luate în considerare.

Articolul 12

Monitorizarea

(1) Fiecare parte monitorizează efectele importante asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, ale implementării planurilor și programelor adoptate în temeiul articolului 11, în scopul identificării, *inter alia*, într-un stadiu incipient, a efectelor negative neprevăzute, precum și pentru a putea lua măsurile de remediere pe care le consideră necesare.

(2) Rezultatele monitorizării efectuate sunt puse la dispoziția autorităților menționate la articolul 9 alineatul (1), precum și a publicului, în conformitate cu legislația națională.

Articolul 13

Politici și legislație

(1) Fiecare parte se străduiește să asigure luarea în considerare și integrarea, în măsura în care este necesar, a preocupărilor legate de mediu, inclusiv a celor legate de sănătate, în procesul de elaborare de politici și legislație susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.

(2) În aplicarea dispozițiilor de la alineatul (1) fiecare parte ia în considerare elementele și principiile adecvate din prezentul protocol.

(3) Fiecare parte determină, acolo unde este cazul, modalitățile practice de luare în considerare și integrare a preocupărilor privind mediul, inclusiv a celor privind sănătatea, conform alineatului (1), ținând cont de necesitatea de a asigura transparența procesului decizional.

(4) Fiecare parte raportează în cadrul reuniunii părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la acest protocol cu privire la măsurile luate în vederea aplicării dispozițiilor prezentului articol.

Articolul 14

Reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la protocol

(1) Reuniunea părților la convenție funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol. Prima reuniune a părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol va avea loc cel mai târziu la un an de la data intrării în vigoare a prezentului protocol și cu ocazia unei reuniuni a părților la convenție, dacă o astfel de reuniune este programată în acest interval. Reuniunile următoare ale părților la convenție care funcționează ca reuniuni ale părților la prezentul protocol sunt organizate cu ocazia reuniunii părților la convenție, dacă nu se decide altfel de către reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol.

(2) Părțile la convenție care nu sunt părți la prezentul protocol pot participa ca observatori la lucrările oricărei sesiuni a reuniunii părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol. Atunci când reuniunea părților la convenție funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol, deciziile adoptate în temeiul

prezentului protocol sunt adoptate doar de părțile la prezentul protocol.

(3) Când reuniunea părților la convenție funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol, orice membru al Biroului reuniunii părților care reprezintă o parte la convenție, dar care, în acel moment, nu este parte la prezentul protocol, este înlocuit de un nou membru ales de părțile la prezentul protocol și din rândul acestora.

(4) Reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol examinează în mod regulat implementarea acestuia și, în acest scop:

(a) examinează politicile privind evaluarea strategică de mediu și abordările metodologice ale acestora, în scopul îmbunătățirii în continuare a procedurilor prevăzute în prezentul protocol;

(b) face schimb de informații privind experiența câștigată în evaluarea strategică de mediu, precum și în implementarea prezentului protocol;

(c) solicită, acolo unde este cazul, serviciile și colaborarea organismelor competente care au expertiza adecvată pentru realizarea obiectivelor prezentului protocol;

(d) înființează organisme subsidiare pe care le consideră necesare pentru implementarea prezentului protocol;

(e) dacă este necesar, examinează și adoptă propuneri de modificare a prezentului protocol; și

(f) ia în considerare și întreprinde orice acțiune suplimentară, inclusiv acțiuni realizate în comun în temeiul acestui protocol și al convenției, care pot fi necesare în vederea realizării obiectivelor prezentului protocol.

(5) Regulamentul de procedură al reuniunii părților la convenție se aplică *mutatis mutandis* în temeiul prezentului protocol, în cazul în care nu se decide altfel prin consens de către reuniunea părților care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol.

(6) La prima reuniune, reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol examinează și adoptă modalitățile de aplicare în cazul prezentului protocol a procedurii de evaluare a gradului în care sunt respectate dispozițiile convenției.

(7) Fiecare parte, la intervale care urmează să fie determinate de către reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol, informează reuniunea părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol cu privire la măsurile pe care le-a luat în vederea implementării protocolului.

Articolul 15

Raportarea la alte acorduri internaționale

Dispozițiile relevante ale prezentului protocol se aplică fără a aduce atingere Convenției Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier și Convenției CEE-ONU privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu.

Articolul 16

Dreptul de vot

(1) Cu excepția dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol, fiecare parte la prezentul protocol dispune de câte un vot.

(2) Organizațiile regionale de integrare economică, în domeniile care intră în competența lor, dispun, în exercitarea dreptului de vot, de un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre care sunt părți la prezentul protocol. Aceste organizații nu își exercită dreptul de vot dacă statele lor membre îl exercită pe al lor și invers.

Articolul 17

Secretariatul

Secretariatul instituit prin articolul 13 al convenției asigură secretariatul prezentului protocol, iar articolul 13 alineatele (a)-(c) din convenție privind funcțiile secretariatului se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol.

Articolul 18

Anexe

Anexele la prezentul protocol fac parte integrantă din acesta.

Articolul 19

Modificări ale protocolului

(1) Orice parte poate propune modificări ale prezentului protocol.

(2) Sub rezerva alineatului (3), procedura pentru propunerea, adoptarea și intrarea în vigoare a modificărilor la convenție, stabilită la articolul 14 alineatele (2)-(5) din convenție, se aplică *mutatis mutandis* modificărilor prezentului protocol.

(3) În sensul prezentului protocol, proporția de trei părți din părțile la protocol necesară în vederea intrării în vigoare a unei modificări cu privire la părțile care l-au ratificat, aprobat sau acceptat se calculează pe baza numărului de părți la protocol în momentul adoptării modificării.

Articolul 20

Soluționarea litigiilor

Dispozițiile articolului 15 din convenție privind soluționarea litigiilor se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol.

Articolul 21

Semnarea

Prezentul protocol este deschis spre semnare la Kiev (Ucraina) din 21 până în 23 mai 2003 și, în continuare, la sediul Organizației Națiunilor Unite de la New York până la 31 decembrie 2003 pentru statele membre ale Comisiei Economice pentru Europa, precum și pentru statele care au statut consultativ în cadrul Comisiei Economice pentru Europa, în temeiul alineatelor (8) și (11) din rezoluția 36 (IV) a Consiliului Economic și Social din 28 martie 1947, precum și pentru organizațiile regionale de integrare economică, constituite de state suverane membre ale Comisiei Economice pentru Europa, cărora statele lor membre le-au transferat competențe în domeniul reglementat de prezentul protocol, inclusiv competența de a încheia tratate în aceste domenii.

Articolul 22

Depozitar

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite își asumă funcția de depozitar al prezentului protocol.

Articolul 23

Ratificare, acceptare, aprobare și aderare

(1) Prezentul protocol se supune spre ratificare, acceptare sau aprobare statelor semnatare și organizațiilor de integrare economică regională menționate la articolul 21.

(2) Prezentul protocol este deschis spre aderare începând cu data de 1 ianuarie 2004 statelor și organizațiilor regionale de integrare economică menționate la articolul 21.

(3) Orice alt stat care nu este menționat la alineatul (2) al prezentului articol și care este membru al Organizației Națiunilor Unite poate adera la protocol dacă acest lucru este aprobat în cadrul reuniunii părților la convenție care funcționează ca reuniune a părților la prezentul protocol.

(4) Orice organizație regională de integrare economică menționată la articolul 21 care devine parte la prezentul protocol, în condițiile în care niciun stat membru al său nu este parte la prezentul protocol, este supusă tuturor obligațiilor care decurg din prezentul protocol. În cazul în care unul sau mai multe state membre ale unei astfel de organizații sunt părți la prezentul protocol, organizația și statele sale membre convin asupra responsabilităților ce le revin pentru îndeplinirea obligațiilor cuprinse în prezentul protocol. În astfel de cazuri, organizația și statele sale membre nu sunt îndreptățite să își exercite concomitent drepturile ce le revin în temeiul prezentului protocol.

(5) În cadrul instrumentelor lor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, organizațiile regionale de integrare economică menționate la articolul 21 stabilesc limitele competenței lor în domeniile reglementate de prezentul protocol. Aceste organizații informează, de asemenea, depozitarul asupra oricăror modificări relevante privind limitele competenței lor.

Articolul 24

Intrarea în vigoare

(1) Prezentul protocol intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data depozitării celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

(2) În sensul alineatului (1) din prezentul articol, orice instrument depus de o organizație regională de integrare economică menționată la articolul 21 nu este considerat instrument suplimentar față de cele depuse de statele membre ale unei astfel de organizații.

(3) Pentru fiecare stat sau organizație de integrare economică regională menționată la articolul 21 care ratifică, acceptă sau aprobă prezentul protocol sau care aderă la acesta după depunerea celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, protocolul intră în vigoare în cea de-a nouăzecea zi de la data depunerii de către statul sau organizația în cauză a instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

(4) Prezentul protocol se aplică planurilor, programelor, politicilor și legislației pentru care primul act pregătit oficial este ulterior datei la care prezentul protocol intră în vigoare. În cazul

în care unei părți sub a cărei jurisdicție se preconizează pregătirea unui plan, program, a unei politici sau legislații i se aplică dispozițiile alineatului (3), prezentul protocol se aplică planurilor, programelor, politicilor și legislației pentru care primul act pregătit oficial este ulterior datei la care prezentul protocol intră în vigoare pentru respectiva parte.

Articolul 25

Retragerea

În orice moment după expirarea unei perioade de patru ani de la data la care prezentul protocol a intrat în vigoare pentru o parte, partea respectivă se poate retrage din protocol prin notificarea în scris a depozitarului. Orice astfel de retragere intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data primirii acesteia de către depozitar. Orice astfel de retragere nu afectează aplicarea articolelor 5-9, 11 și 13 cu privire la o evaluare strategică de mediu care a fost deja lansată în temeiul prezentului protocol sau aplicarea articolului 10 cu privire la o notificare sau cerere care a fost deja adresată, înaintea intrării în vigoare a retragerii.

Articolul 26

Texte autentice

Originalul prezentului protocol, ale cărui texte în limbile engleză, franceză și rusă sunt în egală măsură autentice, se depune la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

DREPT PENTRU CARE subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezentul protocol.

ÎNCHEIAT la Kiev, Ucraina, la douăzeci și unu mai, două mii trei.

ANEXA I

Lista proiectelor menționate la articolul 4 alineatul (2)

1. Rafinării de petrol brut (cu excepția întreprinderilor care fabrică doar lubrifianți din petrol brut) și instalații de gazeificare și lichefiere a minimum 500 de tone metrice de cărbune sau șist bituminos pe zi.
2. Centrale termoelectrice și alte instalații de combustie cu o putere termică de minimum 300 megawați, centrale nucleare și alte reactoare nucleare (cu excepția instalațiilor de cercetare pentru producerea și transformarea materialelor fisionabile și fertile, a căror putere maximă nu depășește 1 kilowatt sarcină termică continuă).
3. Instalații destinate în exclusivitate producerii sau îmbogățirii combustibililor nucleari, reprocesării combustibililor nucleari iradiați sau depozitării, eliminării și prelucrării deșeurilor radioactive.
4. Instalații de mari dimensiuni pentru producerea primară a fontei și a oțelului și pentru producerea metalelor neferoase.
5. Instalații pentru extragerea azbestului și pentru prelucrarea și transformarea azbestului și a produselor care conțin azbest: pentru produse din azbociment, cu o producție anuală de peste 20 000 de tone de produse finite; pentru materiale de fricțiune, cu o producție anuală de peste 50 de tone de produse finite; și pentru alte utilizări ale azbestului, cu cantități utilizate de peste 200 de tone metrice pe an.
6. Instalații chimice integrate.
7. Construirea de autostrăzi, drumuri expres ⁽¹⁾ și linii pentru traficul feroviar de lungă distanță și aeroporturi ⁽²⁾ cu o lungime minimă a pistei de 2 100 de metri.
8. Conducte cu secțiune mare pentru transportul gazelor și al petrolului.
9. Porturi comerciale și, de asemenea, căi navigabile interioare și porturi pentru traficul naval interior care să permită accesul vapoarelor de peste 1 350 de tone metrice.
10. Instalații de eliminare a deșeurilor toxice și periculoase prin incinerare, tratare chimică sau îngropare.
11. Baraje și rezervoare de mari dimensiuni.
12. Lucrări de captare a apei subterane, în cazul în care volumul anual de apă captată atinge sau depășește 10 milioane de metri cubi.
13. Fabricarea pastei de hârtie și a hârtiei cu o capacitate de producție de cel puțin 200 de tone metrice uscate la aer pe zi.
14. Exploatări miniere la scară mare, extragerea și prelucrarea minereurilor metalice sau a cărbunelui.
15. Producția de hidrocarburi pe platforma continentală.
16. Instalații mari de depozitare a petrolului, a produselor petrochimice și chimice.
17. Despădurirea unor suprafețe mari.

(1) În sensul prezentului protocol:

— „Autostradă” înseamnă o șosea proiectată și construită special pentru traficul autovehiculelor, care nu deservește proprietățile de pe margine și care:

(a) este prevăzută, cu excepția punctelor speciale sau temporar, cu părți carosabile separate pentru cele două sensuri de trafic, separate între ele printr-o bandă despărțitoare care nu este destinată traficului sau, în mod excepțional, prin alte mijloace;

(b) nu intersectează la același nivel nicio șosea, cale ferată sau linie de tramvai, sau o cale pietonală; și

(c) este indicată ca fiind autostradă printr-un semn special.

— „Drum expres” înseamnă un drum rezervat traficului autovehiculelor, accesibil numai din noduri rutiere sau intersecții controlate, pe care în special oprirea și parcare sunt interzise pe partea carosabilă.

(2) În sensul prezentului protocol, „aeroport” înseamnă un aeroport care corespunde definiției formulate în Convenția de la Chicago din 1944 privind înființarea Organizației Aviației Civile Internaționale (anexa 14).

ANEXA II

Alte proiecte menționate la articolul 4 alineatul (2)

1. Proiecte pentru restructurarea gospodăriilor rurale.
2. Proiecte pentru utilizarea pământului necultivat sau a suprafețelor seminate în scopuri agricole intensive.
3. Proiecte hidraulice agricole, inclusiv proiecte de irigare și de drenare a solului.
4. Instalații de creștere intensivă a animalelor de fermă (inclusiv exploatarea avicole).
5. Împăduriri inițiale și defrișări în vederea reconversiei solului.
6. Piscicultură intensivă.
7. Centrale nucleare și alte reactoare nucleare ⁽¹⁾, inclusiv dezmembrarea sau defaectarea acestor centrale sau reactoare (cu excepția instalațiilor de cercetare pentru producerea și transformarea materialelor fisionabile și fertile, a căror putere maximă nu depășește 1 kilowatt de sarcină termică continuă), altele decât cele menționate în anexa I.
8. Construirea cablurilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kilovolți și o lungime de minimum 15 kilometri sau alte proiecte privind transmiterea energiei electrice prin cabluri suspendate.
9. Instalații industriale pentru producerea electricității, a aburului și a apei calde.
10. Instalații industriale pentru transportul gazului, al aburului și al apei calde.
11. Depozitarea la suprafață a combustibililor fosili și a gazelor naturale.
12. Depozitarea subterană a gazelor combustibile.
13. Bricetarea industrială a huilei și a lignitului.
14. Instalații pentru producerea energiei hidroelectrice.
15. Instalații destinate exploatarea energiei eoliene în scopul producerii energiei (parcuri eoliene).
16. Instalații, altele decât cele menționate în anexa I, destinate:
 - producerii sau îmbogățirii combustibililor nucleari;
 - tratării combustibililor nucleari iradiați;
 - depozitării finale a combustibililor nucleari iradiați;
 - în exclusivitate depozitării finale a deșeurilor radioactive;
 - în exclusivitate depozitării (pe o perioadă mai mare de 10 ani) a combustibililor nucleari iradiați într-un loc diferit de cel de producție; sau
 - tratării și depozitării deșeurilor radioactive.
17. Cariere, exploatarea miniere de suprafață și de extracție a turbei (altele decât cele menționate în anexa I).
18. Exploatarea miniere subterane, altele decât cele menționate în anexa I.
19. Extracția mineralelor prin dragare marină sau fluvială.
20. Foraje de mare adâncime (în special foraje geotermale, foraje pentru depozitarea deșeurilor nucleare, foraje pentru alimentarea cu apă), cu excepția forajelor pentru investigarea stabilității solului.

21. Instalații industriale de suprafață pentru extracția cărbunelui, a petrolului, a gazelor naturale și a minereurilor, precum și a șisturilor bituminoase.
22. Topitorii integrate pentru producerea primară a fontei și a oțelului, altele decât cele incluse în anexa I.
23. Instalații pentru producerea fontei sau a oțelului (topire primară sau secundară), inclusiv instalații pentru turnare continuă.
24. Instalații pentru transformarea metalelor feroase (laminoare la cald, forjerii cu ciocane, acoperiri metalice de protecție prin topire).
25. Turnătorii de metale feroase.
26. Instalații destinate producerii metalelor brute neferoase din minereuri, concentrate sau materii prime secundare prin procese metalurgice, chimice sau electrolitice, altele decât cele menționate în anexa I.
27. Instalații pentru topirea, inclusiv alierea, metalelor neferoase, cu excepția metalelor prețioase, inclusiv pentru revalorificarea produselor (finisare, turnare în forme etc.), altele decât cele menționate în anexa I.
28. Instalații pentru tratarea suprafețelor metalice și a materialelor plastice prin procese chimice sau electrolitice.
29. Fabricarea și asamblarea de autovehicule și fabricarea motoarelor pentru autovehicule.
30. Șantiere navale.
31. Instalații pentru construcția și repararea aeronavelor.
32. Fabricarea echipamentelor feroviare.
33. Forjare la cald prin explozie.
34. Instalații pentru coacerea și sinterizarea minereurilor metalice.
35. Cuptoare de cocs (distilare uscată a cărbunelui).
36. Instalații pentru fabricarea cimentului.
37. Instalații pentru fabricarea sticlei, inclusiv a fibrelor de sticlă.
38. Instalații pentru topirea substanțelor minerale, inclusiv producția fibrelor minerale.
39. Fabricarea produselor ceramice prin ardere, în special a țiglelor, a cărămizilor, a cărămizilor refractare, a plăcilor, a gresiiilor ceramice sau a porțelanului.
40. Instalații pentru producerea substanțelor chimice sau tratarea produselor intermediare, altele decât cele incluse în anexa I.
41. Producerea pesticidelor, a produselor farmaceutice, a vopselelor și a lacurilor, a elastomerilor și a peroxizilor.
42. Instalații de depozitare a produselor petroliere, petrochimice și chimice, altele decât cele incluse în anexa I.
43. Fabricarea uleiurilor și a grăsimilor vegetale și animale.
44. Ambalarea și conservarea produselor animale și vegetale.
45. Fabricarea produselor lactate.
46. Fabricarea malțului și a berii.
47. Fabricarea dulciurilor și a siropurilor.
48. Abatoare.
49. Instalații industriale pentru fabricarea amidonului.
50. Fabriци de făină și ulei de pește.

51. Fabriци de zahăr.
52. Instalații industriale pentru fabricarea hârtiei și a cartonului, altele decât cele incluse în anexa I.
53. Instalații pentru pretratarea sau vopsirea fibrelor ori a textilelor.
54. Instalații pentru tăbăcirea pieilor brute și prelucrate.
55. Instalații pentru prelucrarea și producerea celulozei.
56. Fabricarea și tratarea produselor pe bază de elastomeri.
57. Instalații pentru fabricarea fibrelor minerale artificiale.
58. Instalații pentru recuperarea sau distrugerea substanțelor explozibile.
59. Instalații pentru producerea azbestului și pentru prelucrarea produselor care conțin azbest, altele decât cele incluse în anexa I.
60. Centre de ecarisaj.
61. Bancuri de probă pentru motoare, turbine sau reactoare.
62. Piste permanente de curse și testare a vehiculelor cu motor.
63. Conducte pentru gaze și petrol, altele decât cele incluse în anexa I.
64. Conducte pentru transportul produselor chimice, cu un diametru mai mare de 800 mm și cu o lungime de peste 40 km.
65. Construcția căilor ferate, a instalațiilor de transbordare intermodală și a terminalelor intermodale, altele decât cele incluse în anexa I.
66. Construcția liniilor de tramvai, a căilor ferate de suprafață și subterane, a liniilor suspendate sau a liniilor similare specifice, utilizate exclusiv sau în principal pentru transportul de persoane.
67. Construirea drumurilor noi, inclusiv realinierea și/sau lărgirea unui drum existent, altele decât cele incluse în anexa I.
68. Construirea de porturi și instalații portuare, inclusiv porturi pentru pescuit, altele decât cele incluse în anexa I.
69. Construirea de căi navigabile interioare și porturi pentru traficul fluvial interior, altele decât cele incluse în anexa I.
70. Porturi comerciale, cheiuri pentru încărcare și descărcare legate de uscat și porturi exterioare, altele decât cele incluse în anexa I.
71. Lucrări de canalizare și lucrări de intervenție împotriva inundațiilor.
72. Construirea de aeroporturi ⁽²⁾ și aerodromuri, altele decât cele incluse în anexa I.
73. Instalații pentru eliminarea deșeurilor (inclusiv depozitarea), altele decât cele incluse în anexa I.
74. Instalații pentru eliminarea deșeurilor nepericuloase prin incinerare sau tratare chimică.
75. Depozitarea fierului vechi, inclusiv a vehiculelor uzate.
76. Amplasamente pentru depozitarea nămolurilor provenite de la stațiile de epurare.
77. Instalații de extracție a apei subterane și de reîncărcare artificială a rezervelor de apă subterană, altele decât cele incluse în anexa I.
78. Lucrări pentru transferul resurselor de apă între bazine hidrografice.

79. Stații pentru epurarea apelor uzate.
 80. Baraje și alte instalații proiectate pentru reținerea sau stocarea apei pe termen lung, altele decât cele incluse în anexa I.
 81. Lucrări costiere pentru combaterea eroziunii și lucrări maritime care pot modifica profilul costier prin construcția, de exemplu, de diguri, chei, pontoane, debarcadere sau alte lucrări de apărare marină, cu excepția întreținerii și reconstruirii unor astfel de lucrări.
 82. Instalații de apeducte de lungime mare.
 83. Pârții de schi, teleschiuri și telecabine și lucrări de amenajare aferente.
 84. Porturi de agrement.
 85. Sate de vacanță și complexuri hoteliere din afara zonelor urbane și lucrări de amenajare aferente.
 86. Campinguri permanente și amplasamente pentru caravane.
 87. Parcuri de distracții.
 88. Proiecte de amenajare a zonelor industriale.
 89. Proiecte de dezvoltare urbană, inclusiv construirea de centre comerciale și parcuri publice.
 90. Recuperarea terenurilor din mare.
-

(1) În sensul prezentului protocol, centralele nucleare și alte reactoare nucleare încetează de a mai fi considerate ca atare atunci când tot combustibilul nuclear și alte elemente contaminate radioactive au fost îndepărtate definitiv de pe amplasamentul instalației.

(2) În sensul prezentului protocol, „aeropot” înseamnă un aeroport care corespunde definiției formulate în Convenția de la Chicago din 1944 privind înființarea Organizației Aviației Civile Internaționale (anexa 14).

ANEXA III

Criteria pentru determinarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, menționate la articolul 5 alineatul (1)

1. Relevanța planului sau a programului pentru integrarea considerațiilor privind mediul și sănătatea, în special în scopul promovării unei dezvoltări durabile.
 2. Măsura în care planul sau programul stabilește un cadru pentru proiecte și alte activități, fie cu privire la localizarea, natura, dimensiunea și condițiile de funcționare, fie prin alocarea resurselor.
 3. Măsura în care planul sau programul influențează alte planuri sau programe, inclusiv cele dintr-un ansamblu ordonat ierarhic.
 4. Problemele relevante de mediu, inclusiv cele privind sănătatea, legate de plan sau de program.
 5. Natura efectelor asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, cum ar fi probabilitatea, durata, frecvența, reversibilitatea, amploarea și întinderea (cum ar fi zona geografică sau mărimea populației care ar putea fi afectată).
 6. Riscurile pentru mediu, inclusiv pentru sănătate.
 7. Natura transfrontalieră a efectelor.
 8. Măsura în care planul sau programul va afecta zonele valoroase sau cele vulnerabile, inclusiv peisajele cu un statut de protecție recunoscut la nivel național sau internațional.
-

ANEXA IV

Informații menționate la articolul 7 alineatul (2)

1. Conținutul sau obiectivele principale ale planului sau programului și legătura sa cu alte planuri sau programe.
2. Aspectele relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv a sănătății, și evoluția lor probabilă în cazul în care programul sau planul nu sunt implementate.
3. Caracteristicile de mediu, inclusiv caracteristicile sănătății, în zonele susceptibile de a fi afectate în mod semnificativ.
4. Problemele relevante de mediu, inclusiv cele de sănătate, legate de plan sau de program.
5. Obiectivele de protecție a mediului, inclusiv cele de protecție a sănătății, stabilite la nivel internațional, național sau la alt nivel, care sunt relevante pentru plan sau program și modul în care aceste obiective și orice alte considerații de mediu, inclusiv de sănătate, au fost luate în considerare în timpul elaborării acestuia.
6. Posibilele efecte ⁽¹⁾ semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, cum au fost definite în articolul 2 alineatul (7).
7. Măsurile prevăzute în vederea prevenirii, reducerii sau atenuării oricăror efecte negative semnificative pe care implementarea planului sau programului le-ar putea avea asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.
8. O prezentare generală a motivelor pentru care au fost selecționate alternativele respective și o descriere a modului în care a fost făcută evaluarea, inclusiv a dificultăților întâlnite în furnizarea informațiilor care să fie incluse în evaluare, cum ar fi deficiențele tehnice sau lipsa de cunoștințe.
9. Măsurile prevăzute în vederea monitorizării efectelor implementării planului sau programului asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.
10. Posibilele efecte transfrontaliere semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății.
11. Un rezumat în termeni nontehnici al informațiilor furnizate.

⁽¹⁾ Aceste efecte ar trebui să includă efectele secundare, cumulative, sinergice, pe termen scurt, mediu și lung, permanente și temporare, pozitive și negative.

ANEXA V

Informații menționate la articolul 8 alineatul (5)

1. Proiectul sau planul propus și natura acestuia.
 2. Autoritatea responsabilă de adoptarea acestuia.
 3. Procedura avută în vedere, inclusiv:
 - (a) data începerii procedurii;
 - (b) posibilitatea publicului de a participa;
 - (c) data și locul audierilor publice prevăzute;
 - (d) autoritatea de la care se pot obține informațiile relevante și locul unde au fost depuse informațiile relevante pentru ca publicul să le poată consulta;
 - (e) autoritatea căreia îi pot fi adresate observații sau întrebări și termenele fixate pentru transmiterea acestora; și
 - (f) informațiile privitoare la mediu, inclusiv la sănătate, referitoare la plan sau program disponibile.
 4. Probabilitatea ca planul sau programul să facă obiectul unei proceduri de evaluare transfrontalieră.
-